

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 16C/195/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114212014
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 10. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Wildeová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2015:8114212014.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Ivetou Wildeovou v právnej veci žalobcu: Home Credit Slovakia, a. s., so sídlom Teplická 7434/147, Piešťany, IČO: 36 234 176, zastúpený: Advokátska kancelária Korytár, s. r. o., so sídlom Sladovnícka 13, Trnava, p r o t i žalovanému: A. D., Q.. XX.X.XXXX, U. O. XXX, o zaplatenie 1 950,20 Eur a prísl. takto

rozhodol:

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi 699,94 Eur s úrokmi z omeškania vo výške 71,31 Eur a za obdobie od 16.4.2014 do zaplatenia s úrokmi z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 699,94 Eur, to všetko v mesačných splátkach po 50 Eur počnúc mesiacom december 2015 pod následkom straty výhody splátok.

Žalobu v prevyšujúcej časti z a m i e t a.

Účastníci n e m a j ú nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca žalobou zo dňa 25.4.2014 sa domáhal zaplatenia sumy 1 950,20 Eur s úrokom z omeškania vo výške 0,024 % denne zo sumy 1 521,08 Eur od 16.4.2014 do zaplatenia. Nárok uplatnil z úverovej zmluvy zo dňa 18.7.2011. Žalovaná suma predstavuje istinu vo výške 108,50 Eur (výška dlžnej sumy úveru bez úrokov z úveru do času zosplatenia), zosplatenú istinu vo výške 1 208,01 Eur (výšku dlžnej sumy úveru bez úrokov a poplatkov, ktorú by mal žalovaný uhradiť v prípade riadneho platenia úveru), úroku vo výške 197,55 Eur (úrok z poskytnutej istiny do času zosplatenia), dlžného poistného vo výške 7,02 Eur, poplatku za možnosť zmeny splátky vo výške 1,50 Eur, poplatkov za upomienky vo výške 8,40 Eur, zmluvnej pokuty vo výške 267,40 Eur uplatnenej podľa hlavy 17 § 3 ÚP vo výške 0,05 % denne z celkovej dlžnej čiastky) a napokon úrok z omeškania, ktorý bol kapitalizovaný od zosplatenia úveru do dňa podania žaloby s dennou úrokovou sadzbou 0,024 % denne vo výške 151,09 Eur + 0,73 Eur.

Žalovaný v žalobe uviedol, že podľa jeho názoru nezaplatené ostali len niektoré úverové splátky, pretože krátko pred podaním žaloby a aj po podaní žaloby uhrádzal splátky po 62,68 Eur poštou, pričom doložil originály týchto poštových ústrižkov po 62,68 Eur. Zároveň žiadal o povolenie mesačných splátok maximálne vo výške 50 Eur vzhľadom na svoju sociálnu situáciu. Jeho jediným príjmom je totiž starobný dôchodok vo výške 300 Eur mesačne, manželka poberá 270 Eur mesačne. Z toho uhrádza každý mesiac za plyn sumu 130 Eur, za elektrinu sumu 100 Eur a spláca ďalší úver Poštovej banke každý mesiac po 50 Eur.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov, splátkovým kalendárom, úverovou zmluvou zo dňa 18.7.2011, úverovými zmluvnými podmienkami žalobcu, výzvou k splateniu úveru zo dňa 28.1.2013,

poštovým podacím hárkom, písomnými vyjadreniami žalobcu, poštovými ústrižkami a zistil tento skutkový stav:

Dňa 18.7.2011 bola uzavretá písomná úverová zmluva medzi žalobcom ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom. Podľa nej žalobca poskytol žalovanému bezúčelový úver vo výške 1 500 Eur, ktorý sa žalovaný zaviazal uhradiť 48 mesačnými splátkami po 62,68 Eur. Celkovo tak mal zaplatiť sumu 2 952,48 Eur. V zmluve je uvedená ročná úroková sadzba 37,72 %, RPMN v rozpätí od 44,5 do 47,3 % a priemerná hodnota RPMN 46,56 %. Ako lehota splatnosti je uvedených 48 mesiacov po poskytnutí úveru.

Ako vyplýva zo splátkového kalendára, žalovaný úver riadne nesplácal, poslednú splátku poukázal 6.9.2012 a do uvedenej doby celkovo zaplatil sumu 800,06 Eur.

Listom zo dňa 28.1.2012 žalobca úver zosplatnil v súlade s úverovými zmluvnými podmienkami a vyzval žalovaného na zaplatenie sumy 1 522,58 Eur, najneskôr do 15 dní od odoslania tejto výzvy. Ako vyplýva z pripojeného poštového podacieho hárku, uvedená výzva bola daná na poštu dňa 31.1.2013.

Podľa hlavy 7 § 3 úverových zmluvných podmienok žalobcu klient je povinný celý čerpaný úver splatiť na požiadanie spoločnosti v prípade, že sa oneskoril s platením aspoň 2 splátok alebo sa oneskoril s platením 1 splátky po dobu dlhšiu ako 3 mesiace.

V hlave 17 pod názvom „Záverečné ustanovenia“ § 3 v prípade, ak klient neuhradí na základe požiadavky spoločnosti v súlade s ustanovením hlavy 7 § 3 celý čerpaný úver, je povinný uhradiť spoločnosti zmluvnú pokutu vo výške 0,05 % denne z celkovej dlžnej čiastky.

Úverové zmluvné podmienky žalobcu nie sú podpísané účastníkmi.

Žalovaný predložil súdu nasledovné poštové ústrižky, ktorými poukazoval sumu 62,68 Eur - dňa 8.1.2014, 11.4.2014, 9.6.2014, 8.7.2014, 11.8.2014, 9.9.2014, 9.10.2014, 7.11.2014 a 9.12.2014. Všetky platby však boli poukazované na č. ú. 0016870481. V porovnaní s úverovou zmluvou nepochybne ide o číslo bankového účtu klienta, pretože ako vyplýva z úverovej zmluvy, žalovaný mal splátky poukazovať na iné číslo účtu, a to konkrétne na č. ú. 1100870104/8130, čo je v predmetnej úverovej zmluve aj zvýraznené.

Právny vzťah medzi účastníkmi súd posúdil podľa zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (v danom prípade v znení účinnom od 2.4.2010).

Podľa § 1 ods. 2 citovaného zákona spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Podľa § 2 písm. a/ citovaného zákona spotrebiteľom sa rozumie fyzická osoba, ktorej je ponúkaný alebo poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

Podľa § 2 písm. b/ citovaného zákona veriteľom sa rozumie fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 2 písm. d/ citovaného zákona zmluvou o spotrebiteľskom úvere sa rozumie zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

Podľa § 9 ods. 1 vety prvej citovaného zákona zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu.

Obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere sú vymenované v § 9 ods. 2 citovaného zákona. Medzi nimi pod písm. f/ je uvedená doba trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru a pod písm. k/ výška, počet a termín splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkov s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia.

V danom prípade údaj o konečnej splatnosti úveru je stanovený v zmluve len počtom mesačných splátok, čo je nepostačujúce. Počet splátok nemožno stotožniť s konečnou splatnosťou úveru, nepochybne zákonodarca pod konečnou splatnosťou úveru nemyslel len stanovenie počtu mesačných splátok, pretože inak by sa uspokojil s náležitosťou pod písm. k/, kde sa uvádza aj počet splátok. Obe tieto náležitosti teda nie je možné stotožniť a iný výklad než ten, že termín konečnej splatnosti úveru je potrebné určiť dátumovo, neprichádza do úvahy (napr. rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 5Co 286/14 zo dňa 27.5.2014).

Podľa § 9 ods. 2 písm. k/ citovaného zákona v zmluve musia byť rozlíšené splátky istiny, úrokov a iných poplatkov, teda nepostačuje, ak je uvedená len suma predstavujúca súčet splátok istiny, úrokov a iných poplatkov.

Uvedený právny záver o nutnosti rozlíšenia spomínaných splátok vyplýva z rozsudku Krajského súdu v Trnave sp. zn. 9Co 401/2012 zo dňa 6.8.2013, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7Co 220/2014 zo dňa 27.11.2014 a Krajského súdu v Žiline 8Co 549/2014 zo dňa 30.12.2014.

Medzi povinné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere patrí pod písm. j/ aj RPMN a celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto RPMN.

V danom prípade síce v zmluve bolo uvedené RPMN, ale nie určito, pretože je uvedené rozpätie od 44,5 do 47,3 %. Z uvedeného dôvodu časť zmluvy týkajúcu sa RPMN súd považoval za neurčitý právny úkon, čo spôsobuje jeho neplatnosť s poukazom na § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“). Zároveň však nepochybne v zmluve chýba uvedenie všetkých predpokladov použitých na výpočet RPMN. Je potrebné si uvedomiť, že zákon o spotrebiteľských úveroch vyžaduje, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere spĺňala prísne obsahové náležitosti. Cieľom tejto právnej úpravy je totiž ochrana spotrebiteľa ako slabšieho účastníka záväzkovo-právneho vzťahu zo spotrebiteľského úveru.

Podľa § 11 ods. 1 písm. a/ zákona č. 129/2010 Z. z. poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a/ až k/, r/ a y/ a § 10 ods. 1.

V dôsledku vyššie uvedených chýbajúcich obligatórných náležitostí zmluvy je teda potrebné považovať úver poskytnutý žalovanému za bezúročný a bez poplatkov. Znamená to, že žalovaný by mal žalobcovi vrátiť len sumu poskytnutého úveru, t. j. 1 500 Eur a keďže doposiaľ mu zaplatil sumu 800,06 Eur, jeho dlh predstavuje sumu 699,94 Eur. Súd preto zaviazal žalovaného len k zaplateniu tejto sumy a žalobu v prevyšujúcej časti z vyššie uvedených dôvodov zamietol.

Žalobca má nárok aj na úroky z omeškania podľa § 517 ods. 1, 2 OZ, ale samozrejme len z prisúdenej istiny.

Podľa § 517 ods. 1 vety prvej OZ dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

Podľa § 517 ods. 2 OZ ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 3 ods. 1 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., v znení účinnom do 31.1.2013, výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Podľa § 10c Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. v aktuálnom znení, ak záväzkový vzťah vznikol pred 1.1.2013, výška úrokov z omeškania sa riadi podľa predpisov účinných k 31.1.2013 aj za dobu omeškania po 31.1.2013.

V danom prípade zmluvný vzťah medzi účastníkmi vznikol dňa 18.7.2011, a preto pre výšku úrokov z omeškania bolo potrebné použiť právny predpis účinný v čase uzavretia danej zmluvy.

K zosplatneniu úveru došlo v súlade s § 565 OZ a úverovými zmluvnými podmienkami dňom 15.2.2013, teda uplynutím 15 dní od odoslania výzvy o zosplatnení úveru listom zo dňa 28.1.2013, ktorý bol odoslaný dňa 31.1.2013. Žalovaný sa tak dostal do omeškania od nasledujúceho dňa po zosplatnení, t. j. od 16.2.2013. K tomuto dňu úroky z omeškania predstavujú 8,75 % ročne. Súd tieto úroky z omeškania kapitalizoval za obdobie od 16.2.2013 do 15.4.2014, takže úroky z omeškania zo sumy 699,94 Eur predstavujú za toto obdobie 71,31 Eur. Za ďalšie obdobie, t. j. od 16.4.2014 do zaplataenia priznal úroky z omeškania vo výške 8,75 % ročne. Žalobca totiž požadoval úroky z omeškania vo výške 0,024 % denne, čo však predstavuje vyššiu sumu ročne, a to 8,76 %, pričom ako už súd uviedol, žalobca má nárok len na 8,75 %. Žalobca bola zamietnutá preto aj v prevyšujúcej časti, pokiaľ ide o uplatnené úroky z omeškania z vyššie uvedených dôvodov.

Žalobca si uplatnil aj zmluvnú pokutu s poukazom na hlavu 17 úverových zmluvných podmienok.

Podľa § 544 ods. 1 OZ ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda.

Podľa § 544 ods. 2 OZ zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

Podľa § 40 ods. 1 OZ ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov, je neplatný.

Podľa § 40 ods. 3 OZ písomný právny úkon je platný, ak je podpísaný konajúcou osobou; ak právny úkon robia viaceré osoby, nemusia byť ich podpisy na tej istej listine, ibaže právny predpis ustanovuje inak. Podpis sa môže nahradiť mechanickými prostriedkami v prípadoch, keď je to obvyklé.

Aj pre dohodu o zmluvnej pokute sa teda vyžaduje písomná forma, inak je dohoda neplatná podľa § 40 ods. 1 OZ. Každá zmluva je pritom ukončená podpisom jej účastníkov, čo znamená, že účastník svojim podpisom potvrdzuje uzavretie dohody s tým obsahom, ktorý sa nachádza nad jeho podpisom. V tomto konkrétnom prípade sa účastníci dohodli len na úverovej zmluve, ustanovenia o zmluvnej pokute sú uvedené mimo zmluvy, konkrétne v úverových podmienkach, ktoré účastníkmi nie sú podpísané, a to je pre prijatie záveru o písomnej dohode účastníkov ohľadom zmluvnej pokuty nepostačujúce. V tejto súvislosti možno poukázať aj na právny záver vyslovený v náleze Ústavného súdu ČR I. ÚS 3512/11 zo dňa 11.11.2013. Podľa neho, v rámci spotrebiteľských zmlúv dohody o zmluvnej pokute zásadne nemôžu byť súčasťou tzv. VOP, ale len samotnej spotrebiteľskej zmluvy (listiny, na ktorú spotrebiteľ pripája svoj podpis). Nárok na zaplataenie zmluvnej pokuty je preto nedôvodný.

V danom prípade súd nemohol zohľadniť 9 platieb žalovaného po 62,68 Eur, uhradených po septembri 2012, pretože nepochybne tieto platby boli posielané na nesprávne číslo účtu, konkrétne číslo účtu, ktoré v zmluve je pod kolónkou peňažného účtu klienta. Vychádzajúc z vyjadrenia žalovaného o tom, že zmluvu vypisoval jeho syn, ktorý sa nachádza v zahraničí je možnosť predpokladať, že tieto platby boli poukázané na jeho číslo účtu.

Podľa § 567 ods. 2 OZ peňažný dlh plnený prostredníctvom peňažného ústavu alebo prostredníctvom poštového podniku je splnený pripísaním sumy dlhu na účet veriteľa v peňažnom ústave alebo vyplatením sumy dlhu veriteľovi v hotovosti, ak osobitný zákon neustanovuje inak alebo ak sa veriteľ a dlžník písomne nedohodnú inak.

Keďže vyššie spomínané platby žalovaného neboli pripísané na účet veriteľa, súd nemohol z toho vyvodiť záver o zániku dlhu v časti týchto úhrad.

Pri rozhodovaní o splatnosti prisúdenej pohľadávky súd vychádzal z ustanovenia § 160 ods. 1 vety druhej O. s. p. a zohľadnil nepriaznivú sociálnu situáciu žalovaného, ktorý má len minimálny príjem a pomerne vysoké výdavky z jeho príjmu. Súd preto vyhovel jeho návrhu na povolenie mesačných splátok tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

Náhradu trov konania si v tomto prípade podľa § 151 ods. 1 O. s. p. uplatnil len žalobca, ten však bol neúspešný v prevažnej časti uplatneného nároku, preto mu náhrada trov s poukazom na § 142 ods. 2 O. s. p. neprislúcha.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 205 ods. 3 O.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Podľa § 251 ods. 1 O.s.p., ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.